

דְּשִׁלְטָא עָלֵייהוּ, אֶלָּא דְּאֵתְמַלִּיָּא מִנֵּייהוּ. וְעַל גְּהָרוֹת
 יְכוּנְנָה, מֵאֵן אֵינּוֹן גְּהָרוֹת. אֶלָּא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (תהלים
 ג'ג) נִשְׂאוּ גְּהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ גְּהָרוֹת דְּכִיָּם, אֵינּוֹן גְּהָרוֹת,
 כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בראשית ב') וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֵת
 הַגֵּן, וּבְגִין כֵּן, וְעַל גְּהָרוֹת יְכוּנְנָה.

תָּא חֲזִי, הָאֵי אֶרֶץ, אֶקְרִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. יַעֲקֹב דְּאִיהוּ
 יִשְׂרָאֵל, אִמְאִי לָא שְׁלִיט עַל דָּא כְּמִשָּׁה, דְּהָא כְּתִיב
 וָאֵרָא אֶל אֲבֵרָהֶם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְלֹא
 יִתִּיר.

אֶלָּא, יַעֲקֹב הָא אֹקִימָנָא, נָטַל בֵּיתָא דְּלִתְתָּא,
 וְאִשְׁתְּבִיק מִנִּיהּ בֵּיתָא דְּלַעִילָא. וְעַם בֵּיתָא
 דְּלִתְתָּא, אֲתַקִּין בֵּיתָא דְּלַעִילָא, בְּתַרִּיסָר שְׁבַטִין,
 בְּשִׁבְעִין עֲנַפִּין, וְהָא אֹקִמּוּהּ. מִשָּׁה, נָטַל בֵּיתָא
 דְּלַעִילָא, וְשְׁבִיק בֵּיתָא דְּלִתְתָּא. וְעַל דָּא, כְּתִיב בֵּי־עַקֵּב
 בְּאֵל שַׁדַּי. בְּאֵל שַׁדַּי מְלִיל עֲמִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
 יִתִּיר. וְשְׁמִי יי' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, לְמַלְלָא עֲמֵהוֹן בְּדַרְגָּא
 דָּא דְּאִיהוּ עֲלָאָה.

וָאֵרָא אֶל אֲבֵרָהֶם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא,
 תּוֹשְׁבְחֹן דְּאֲבֵהֶן יַעֲקֹב הוּוּ, דְּהוּא שְׁלִימוּ דְּכֻלָּא.
 בְּכֻלְהוּ כְּתִיב, אֶל אֲבֵרָהֶם, אֶל יִצְחָק, וּבִיהּ אֲתוּסָף אֵת
 חַד, דְּכְתִיב, וְאֶל יַעֲקֹב. אֲתוּסָף בִּיהּ ו', לְאַחֲזָאָה דְּאִיהוּ

שְׁלִימָא יִתִּיר מִכְּלָהוּ. וְעַם כָּל דָּא, לָא זָכָה לְאַשְׁתַּמְשָׂא
בֵּיהּ כַּמְשָׂה.

(שמנות ר) וְגַם הִקְיִמוּתֵי אֶת בְּרִיתֵי אַתְּם לְתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ
כְּנָעַן, בְּגִין דְּאַתְגְּזִרוּ. דְּכָל מָאן דְּאַתְגְּזִר, יִרִית
אַרְעָא, דְּהָא לָא יִרִית אַרְעָא, אֱלָא צְדִיק, וְכָל מָאן
דְּאַתְגְּזִר, אֱקָרִי צְדִיק. דְּכְתִיב, (ישעיה ס) וְעַמְךָ כָּל־
צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ, כָּל מָאן דְּאַתְגְּזִר, וְנָטִיר
הָאֵי אֶת קִימָא, אֱקָרִי צְדִיק, תָּא חֲזִי מִן יוֹסֵף, דְּכָל
יוֹמוֹי לָא אֱקָרִי צְדִיק, עַד דְּנָטִיר הֵהוּא בְּרִית, אֶת קִימָא
קְדִישָׁא. כִּיּוֹן דְּנָטִיר לֵיהּ, אֱקָרִי צְדִיק, יוֹסֵף הַצְּדִיק.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה יְתִיב יוֹמָא, חַד, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ,
(עמיה) וְרַבִּי אַבָּא עֲמִיה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵי קָרָא
דְּכְתִיב, וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב וְגו'. מַהוּ
וְאָרָא, וְאִדְבַר מִבְּעֵי לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ, אֶלְעָזָר בְּרִי, רִזָּא
עֲלָאָה אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, אֵית גְּוֹוִנִין דְּמִתְחַזְיִין, וְאֵית גְּוֹוִנִין דְּלָא
מִתְחַזְיִין. וְאֵלִין וְאֵלִין, אֵינֻן רִזָּא עֲלָאָה
דְּמַהִימְנוּתָא, וּבְנֵי נָשָׂא לָא יִדְעִין לֵיהּ, וְלָא מְסַתְּפְלִין
בֵּיהּ וְאֵלִין דְּמִתְחַזְיִין, לָא זָכָה בְּהוּ בַר נָשׁ, עַד דְּאָתוּ
אַבְהֹן, וְקִימוּ עֲלֵיהֶוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאָרָא, דְּחָמוּ, אֵינֻן
גְּוֹוִנִין דְּאַתְגְּלִיִין.

וּמֵאֵן גּוֹוֹנִין דְּאַתְגְּלִיין. אֵינּוֹן דְּאֵל שְׂדֵי, דְּאֵינּוֹן גּוֹוֹנִין
 דְּחִיזוּ עֵילָאָה (ב"א חִיזוּ דְּגּוֹוֹנִין עֵלְאִין) וְאֵלִין אֲתַחְזִיין.
 וְגּוֹוֹנִין דְּלְעֵילָא, סְתִימִין דְּלֹא אֲתַחְזִיין, לָא קָאִים אֵינִישׁ
 עֲלֵייהוּ, בַּר מְמִשָּׁה. וְעַל דָּא פְּתִיב, וְשָׁמִי יִי לָא נוֹדְעָתִי
 לָהֶם, לָא אֲתַגְּלִיתִי לֹוֹן בְּגּוֹוֹנִין עֵלְאִין. וְאִי תִימָא,
 דְּאַבְהֵן לָא הֵווּ יַדְעֵי בְּהוּ. אָלָא הֵווּ יַדְעֵי, מִגּוֹ אֵינּוֹן
 דְּאַתְגְּלִיין.

פְּתִיב (דְּנִיאל י"ב) וְהַמְשָׁכִילִים יִזְהִירוּ כְּזֹהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵי קִי
 הַרְבִּים כְּפּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. וְהַמְשָׁכִילִים
 יִזְהִירוּ, מֵאֵן אֵינּוֹן מְשָׁכִילִים. אָלָא דָּא הוּא, הַהוּא חָכֵם
 דְּיִסְתַּכַּל מִגְּרַמִּיהַ מְלִין, דְּלֹא יִכְלִין בְּנֵי נְשָׂא לְמַלְלָא
 בְּפוּמָא, וְאֵלִין אֲקֶרוּן מְשָׁכִילִים. יִזְהִירוּ כְּזֹהַר הַרְקִיעַ,
 מֵאֵן (זֹהַר) הוּא הַרְקִיעַ. דָּא הוּא רְקִיעַ דְּמִשָּׁה, דְּקִימָא
 בְּאַמְצְעִיתָא, וְהֵאֵי זֹהַר דְּיִלְיָה, אֵיחַו סְתִים, וְלֹא
 אֲתַגְּלִיָּא מִגּוֹן דְּיִלְיָה קִימָא עַל הַהִיא רְקִיעָא דְּלֹא
 נְהִיר, דְּאַתְחִזִּין בֵּיהַ גּוֹוֹנִין, וְאֵינּוֹן גּוֹוֹנִין אַף עַל גַּב
 דְּאַתְחִזִּין בֵּיהַ, לָא זְהִרִי כְּזֹהַרָא בְּגִין דְּאֵינּוֹן גּוֹוֹנִין
 סְתִימִין.

תָּא חֲזִי, אַרְבַּע נְהוּרִין אֵינּוֹן. תְּלַת מְנַיִיהוּ סְתִימִין, וְחַד
 דְּאַתְגְּלִיָּא: נְהוּרָא דְּנְהִיר. נְהוּרָא דְּזֹהַרָא. (וְאֵינּוֹן)
 וְאֵיחַו נְהִיר כְּזֹהַרָא דְּשָׁמִיא בְּדַכְיוּ. נְהוּרָא דְּאַרְגּוּוֹנָא,

דְּנָטִיל כָּל נְהוּרִין. נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר אֶסְתַּכַּל לְגַבֵּי אֱלִין,
וְנָטִיל לֹון. וְאֶתְחַזֵּין אֵינֹון נְהוּרִין בֵּיהּ, כַּעֲשָׂשִׁיתָא,
לְקַבֵּל שְׂמֵשָׁא.

וְאֱלִין תְּלַת דְּקַאמְרוֹן, סְתִימִין וְקִימִין עַל הָאֵי (דף כ"ג ע"ב)
דְּאֶתְגְּלִיָּא. וְרוּזָא דָּא (ויחי רכ"ז ע"א) עֵינָא תָּא חֲזִי,
בְּעֵינָא אֵית תְּלַת גְּוֹנִין, דְּאֶתְגְּלִיין רְשִׁימִין בֵּיהּ, וְכֻלְהוּ
לָא מְזִדְּהֵרִי, בְּגִין דְּקִימִי בְּנְהוּרָא דְלֹא נְהִיר. וְאֱלִין
אֵינֹון כְּגֹוּנָא דְּאֵינֹון סְתִימִין דְּקִימִי עֲלִייהוּ וְאֱלִין אֵינֹון
דְּאֶתְחַזֵּין לְאַבְהוֹן, לְמַנְדַּע אֵינֹון סְתִימִין דְּמְזִדְּהֵרִין, מְגוּ
אֱלִין דְּלֹא מְזִדְּהֵרִי. וְאֵינֹון דְּמְזִדְּהֵרִי וְאֵינֹון סְתִימִין,
אֶתְגְּלִיין לְמִשָּׁה, בְּהֵוּא רְקִיעָא דִּילִיהּ. וְאֱלִין קִימִי, עַל
אֵינֹון גְּוֹנִין דְּאֶתְחַזֵּין בֵּיהּ בְּעֵינָא.

וְרוּזָא דָּא סְתִים עֵינָךְ, וְאַסְחָר גְּלַגְלָךְ, וְיִתְגְּלִיין אֵינֹון
גְּוֹנִין דְּנְהֵרִין, דְּמְזִדְּהֵרִי, וְלֹא אֶתִּיּהִיב רְשׁוֹ
לְמִיחָמִי, אֶלָּא בְּעֵינֵין סְתִימִין, בְּגִין דְּאֵינֹון סְתִימִין
עֲלֵאִין, קִימִי עַל אֵינֹון גְּוֹנִין דְּאֶתְחַזֵּין, דְּלֹא מְזִדְּהֵרִי.
וְעַל דָּא קָרִינֹון, מִשָּׁה זָכָה בְּאַסְפְּקֻלְרִיא דְּנְהֵרָא דְּקִימָא
עַל הֵהוּא דְּלֹא נְהֵרָא. שְׂאָר בְּנֵי עֵלְמָא, בְּהֵהוּא
אַסְפְּקֻלְרִיא דְּלֹא נְהֵרָא. וְאַבְהוֹן הוּוּ חֲמָאן מְגוּ אֱלִין גְּוֹנִין
דְּאֶתְגְּלִיין, אֵינֹון סְתִימִין, דְּקִימִי עֲלִייהוּ דְּאֵינֹון דְּלֹא
נְהֵרִין, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל

יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי, בְּאֵינוֹן גּוֹוִנִין דְּאַתְחַזְיִין.
 וְשָׁמִי יִי לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם, אֲלִין גּוֹוִנִין עֲלָאִין סְתִימִין
 דְּזוֹהַרִין, דְּזוֹכָה בְּהוּ מִשָּׁה לְאַסְתְּכְּלָא בְּהוֹן. וְרוֹא
 דָּא, דְּעֵינָא סְתִים וְגַלְיָא. סְתִים, חָמִי אֲסַפְקִלְרִיא
 דְּנַהֲרָא, אֲתַגְלִיָּא, חָמִי אֲסַפְקִלְרִיא דְּלֹא נַהֲרָא. וְעַל
 דָּא, וְאָרָא, בְּאַסְפְּקִלְרִיא דְּלֹא נַהֲרָא, דְּאִיהוּ בְּאַתְגְּלִיָּא,
 בִּיה פְּתִיב רְאִיָּה. בְּאַסְפְּקִלְרִיא דְּנַהֲרָא דְּאִיהוּ בְּסְתִימוּ,
 פְּתִיב בִּיה יְדִיעָה, דְּכְתִיב לֹא נוֹדַעְתִּי. אָתוּ רַבִּי אֲלַעְזָר
 וְרַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּ יְדוּי. בְּכָה רַבִּי אַבָּא, וְאָמַר, וּוִי פַד
 תְּסַתְּלַק מִעֲלָמָא, וְיִשְׁתְּאַר עֲלָמָא יְתוּם מִינְךָ, מֵאֵן יִכִּיל
 לְאַנְהָרָא מְלִין דְּאוֹרִיָּתָא.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל א' כ"ה) וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחַי וְאַתָּה
 שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם. וְאָמַרְתֶּם
 כֹּה לְחַי, וְכִי דוֹד לָא הוּהוּ יַדַע בִּיה בְּנַבְל, דְּאִיהוּ אָמַר
 בְּגִינִיָּה, וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחַי, אֲלָא, תְּהוּא יוֹמָא, יוֹמָא טְבָא
 דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּהוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדֵינָא עַל
 עֲלָמָא, וּבְגִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאֲמַר, וְאָמַרְתֶּם כֹּה,
 לְחַי, לְקִשְׂרָא כֹה, לְחַי, דְּכָל חַיִּין בִּיה תְּלִיִין. וְאַתָּה
 שְׁלוֹם, מֵאִי וְאַתָּה אַתָּה מְבַעֵי לִיָּה. אֲלָא, וְאַתָּה כְּלָא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאֲמַר, בְּגִין לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא
 דְּמַהִימְנוּתָא וְכַדְקָא יְאוּת.

מִכָּאֵן אוֹלִיפְנָא, דְּהָא לְבַר נֶשׁ (בראשית קע"א ע"ב) חֵיבָא,
 אֲסוּר לְאַקְדָּמָא לִיָּה שְׁלָם, וְאִי אֲצִטְרִיף, יִקְדִּים
 לִיָּה פְדוּד, דְּבְרִיף לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, וְאַתְחִזִּי
 דְּבִגִּינִיָּה קְאָמֵר. וְאִי תִימָא דְרַמָּאוֹת הָוּה. לָאוּ. דְּהָא כָּל
 מֵאן דְּסָלִיק לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, וְאַתְחִזִּי דְּבִגִּינִיָּה
 קְאָמֵר, לָאוּ רַמָּאוֹת הוּא. וּמֵאן דְּאַקְדִּים שְׁלָם לְזַפְאָה,
 כְּאִילוּ אֲקָדִים לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, כָּל שְׁכַן מֵר,
 דְּאִיְהוּ שְׁלָמָא לְעִילָא וְתַתָּא.

וּאֶרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וּשְׁמַי
 יי' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (תהלים ל"ב)
 אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב ה' לוֹ עֶז וְגו'. כַּמָּה אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשָׁא
 אֲטִימִין, דְּלֹא יִדְעִין, וְלֹא מִסְתַּכְּלִין, עַל מַה קְיַיִמִין
 בְּעֵלְמָא. דְּהָא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא כַּד בְּרָא עֵלְמָא, עֶבֶד
 לִיָּה לְבַר נֶשׁ בְּדִיוֹקְנָא דִּילִיָּה, וְאַתְקִין לִיָּה בְּתַקוּנוֹי,
 בְּגִין דִּישְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, וְיַהֲךְ בְּאוּרְחוֹי.

דְּהָא כַּד אַתְבְּרִי אָדָם, מֵעַפְרָא דִּמְקַדְשָׁא דִּלְתַתָּא
 אַתְתַּקֵּן וְאַרְבַּע סְטְרֵי דְעֵלְמָא, אַתְחַבְּרוּ בְּהָוּא
 אַתְר דְּאַקְרִי בֵּי מְקַדְשָׁא. וְאֵינּוֹן אַרְבַּע סְטְרִין דְעֵלְמָא,
 אַתְחַבְּרוּ בְּאַרְבַּע סְטְרִין, דְּאֵינּוֹן יְסוּדִין דְעֵלְמָא, א"ש
 רו"ח וּמִ"ם וְעַפְ"ר, וְאַתְחַבְּרוּ אַרְבַּע סְטְרִין (נ"א יְסוּדִין)
 אֵלִין, כַּד יְסוּדִין דְעֵלְמָא, וְאַתְקִין מְנִיְיָהוּ קוּדְשָׁא בְרִיף

הוּא חַד גּוּפָא בְּתַקוּנָא עֲלָאָה. וְהָאִי גּוּפָא, אֶתְחַבֵּר
 מִתְרִין עֲלָמִין, מִעֲלָמָא דָּא תַתָּאָה, וּמִעֲלָמָא דְלַעִילָא.
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חַזִּי, ד' קַדְמָאִי אֵינּוּן רוּזָא
 דְּמַהִימְנוּתָא. וְאֵינּוּן אַבְהֵן דְּכֻלְהוּ עֲלָמִין. וְרוּזָא
 דְּרַתִּיכָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא. וְאֵינּוּן ד' יְסוּדִין: א"ש רו"ח
 וּמִי"ם וְעַפ"ר. אֵלִין אֵינּוּן רוּזָא עֲלָאָה. (וְאֵלִין אֵינּוּן אַבְהֵן דְּכֻלְהוּ
 עֲלָמִין אַבְהֵן דְּכֻלָּא) וּמֵאֵינּוּן נִפְקִין, זָה"ב וְכֶסֶף וּנְחָשׁ"ת
 וּבְרוּז"ל. וְתַחֲתוֹת (דף כ"ד ע"א) אֵלִין מִתְכָּאן אַחֲרָנִין, דְּדַמִּיין
 לוֹן.

(בְּגוּנָא דְאֵלִין) תָּא חַזִּי. א"ש רו"ח וּמִי"ם וְעַפ"ר, אֵלִין אֵינּוּן
 קַדְמָאִי וְשִׁרְשִׁין דְּלַעִילָא וְתַתָּא, וְתַתָּאִין וְעֲלָאִין
 עֲלִיָּהוּ קַיִימִין. וְאֵלִין אֵינּוּן אַרְבַּע, לְאַרְבַּע סְטְרֵי
 עֲלָמָא, וְקַיִימִין בְּאַרְבַּע אֵלִין: צְפו"ן, וְדָרוּ"ם, וּמְזָר"ח,
 וּמַעַר"ב. אֵלִין אֵינּוּן אַרְבַּע סְטְרִין דְּעֲלָמָא, וְקַיִימִין
 בְּאַרְבַּע אֵלִין. א"ש לְסִטְר צְפו"ן. רו"ח לְסִטְר מְזָר"ח.
 מִי"ם לְסִטְר דָּרוּ"ם. בְּגִין דְּדָרוּם חָם וְיָבֵשׁ מֵיָם קָרִים
 וְלָחִים עַפ"ר לְסִטְר מַעַר"ב. וְאַרְבַּע אֵלִין, בְּאַרְבַּע אֵלִין
 קְטִירִין, וְכֻלְהוּ חַד, וְאֵלִין עֲבָדֵי אַרְבַּע מִתְכָּאן, דְּאֵינּוּן
 זָה"ב וְכֶסֶף וּנְחָשׁ"ת וּבְרוּז"ל הָא אֵינּוּן תְּרִיסָר, וְכֻלְהוּ
 חַד.

תָּא חַזִּי, אֵשׁ הוּא בְּשִׁמְאָלָא, לְסִטְר צְפוֹן, דְּהָא אֵשׁ,

תּוֹקְפָא דְחַמִּימוּתָא בֵּיהּ, וַיְבִישׁוּ דִילֵיהּ (עיין בתיקונים ס"א ע"א)
 תְּקִיף. וְצִפּוֹן בְּהַפּוּכָא דִילֵיהּ הוּא, וְאֶתְמַזִּיג חַד בְּחַד
 וְאִיהוּ חַד. מִים לִימִינָא, וְהוּא לְסִטְר דְרוּם. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, לְחֻבְרָא (לְאַחֲזָרָא) לֹון כְּחַדָּא, עֲבִיד מְזַגָּא דָּא כְּמִזְגָּא
 דָּא.

צִפּוֹן אִיהוּ קָר וְלַח, אֲשָׁא חַם וַיְבִשׁ. אַחֲלַף לֹון לְסִטְר
 דְרוּם. דְרוּם, אִיהוּ חַם וַיְבִשׁ. מִים קָרִים וְלַחִים.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזִיג לֹון כְּחַד דְנִפְקִי מִיָּא מְדְרוּם,
 וְעָאֲלִין בְּגוּ צִפּוֹן. וּמְצִפּוֹן נִגְדִי מִיָּא. נִפְיָא אֲשָׁא מְצִפּוֹן,
 וְעָאֲל בְּתוֹקְפָא דְדְרוּם, וּמְדְרוּם נִפְיָא תּוֹקְפָא דְחַמִּימוּתָא
 לְעֵלְמָא. בְּגִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּזִיף דָּא בְּדָא, וְכֹל
 חַד וְחַד אוּזִיף לְחֻבְרִיָּה מְדִילֵיהּ כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ. כְּגוּוֹנָא
 דָּא רוּחַ וּמְזוּרַת, בְּגִין דִּיוּזִיף כֹּל חַד לְחֻבְרִיָּה, וְאֶתְכַלִּיל
 דָּא בְּדָא, לְאַתְחַבְרָא כְּחַד.

תָּא חֲזִי, אֲשָׁא מְסֻטָּרָא דָּא, מִים מְסֻטָּרָא דָּא. וְאִינּוֹן
 מְחֻלּוּקָת. עָאֲל רוּחַ בִּינִיָּהוּ, וְאַחִיד לְתַרִּין סְטְרִין.
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א') וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי
 הַמַּיִם. דְּהָא אֲשָׁא קָאִים לְעֵילָא בְּסֻטָּרָא דָּא. וּמִים קִיָּיְמִי
 עַל אִפִּי אֲרַעָא. רוּחָא אֲעִיל בִּינִיָּהוּ, וְאַחִיד לְתַרִּין
 סְטְרִין, וְאַפְרִישׁ מְחֻלּוּקָת. עֶפֶר, מִיָּא קִיָּיְמִי עֲלֵיהּ וְרוּחָא
 וְאֲשָׁא וּמְקַבְּלָא מְכֻלָּהוּ, בְּחִילָא דְתִלְתָּא אֲלִין דְקִיָּיְמִי
 עֲלָהּ.

תָּא חֲזִי, רוּחַ וּמְזֻרְחָ. מְזֻרְחָ, חָם וְלַח, רוּחַ, (קר ויבש סטרא דאיהו יבישא) חָם וְלַח אֵיהּ, וּבְגִינֵי כַּךְ, אֶחָיד לְתַרִּין סְטָרִין, דְּהָא אִשׁ חָם וְיִבֵּשׁ, וּמִים קָרִים וְלַחִים, רוּחַ אֵיהּ חָם וְלַח, סְטָרָא דְאֵיהּ חָם, אֶחָיד בְּאִשָּׁא. סְטָרָא דְאֵיהּ לַח, אֶחָיד בְּמִיא. וְעַל דָּא אֲסַכִּים בִּינֵיהּ, וְאִפְרִישׁ מַחְלֻקָת דְאִשָּׁא וּמִיא.

עֶפְרָא אֵיהּ קָר וְיִבֵּשׁ, וְעַל דָּא מְקַבֵּל עָלֶיהָ כְּלָהּ, וְכְלָהּ עֶבְדֵי בֵיהּ עֵבִידְתֵּיהּ, וּמְקַבְּלָא מְכָלָהּ, לְאַפְקָא בְּחִילֵיהּ מְזוּנָא לְעֵלְמָא. בְּגִין דְּבַמְעָרְב אֶתְאֶחָיד עֶפְרָא, דְאֵיהּ קָר וְיִבֵּשׁ. וְסְטָרָא דְאֵיהּ קָר, אֶחָיד בְּצִפּוֹן דְאֵיהּ קָר וְלַח, דְּהָא קָרִירָא אֶתְאֶחָיד בְּקָרִירָא. בְּגִין כֶּךָ צִפּוֹן אֶתְאֶחָיד בַּמְעָרְב בְּסְטָרָא דָּא. דְרוּם דְאֵיהּ חָם וְיִבֵּשׁ, בְּהֵוּא יְבִישׁוּתָא דִּילֵיהּ, אֶחָיד לִיבִשׁוּתָא דְמְעָרְב בְּסְטָרָא אַחְרָא, וְאֶתְאֶחָיד מְעָרְב בְּתַרִּין סְטָרִין.

וְכֵן אֶתְאֶחָיד דְרוּם בְּמְזֻרְחָ, דְּהָא חֲמִימוּתָא דְדְרוּם, אֶתְאֶחָיד בֵּיהּ בְּחֲמִימוּתָא דְמְזֻרְחָ. וּמְזֻרְחָ אֶתְאֶחָיד בְּצִפּוֹן דְּהָא לְחוּתָא דִּילֵיהּ אֶתְאֶחָיד בְּלְחוּתָא דְצִפּוֹן. הַשְׁתָּא אֲשֶׁתְּכַח דְרוּמִי"ת מְזֻרְחִי"ת. מְזֻרְחִי"ת צְפוּנִי"ת. צְפוּנִי"ת מְעָרְבִי"ת. מְעָרְבִי"ת דְרוּמִי"ת וְכְלָהּ כְּלִילָן דָּא בְדָא, לְאַשְׁתְּלִשְׁלָא חַד בְּחַד.

כְּגֻוּנָא דָּא, צִפּוֹן עֶבִיד דְהָבָא. דְמִסְטָרָא דְתוּקְפָא

דְּאִשָּׁא, אַתְּ עֶבֶד דְּהֶבֱא. וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (איוב ל"ז) מִצָּפוֹן
 זָהָב יֵאָתֶה. דְּאִשׁ אַתְּ אַחִיד בְּעֶפְרָא, וְאַתְּ עֶבֶד דְּהֶבֱא.
 וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (איוב כ"ח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. וְרוּזָא דָא, שְׁנַיִם
 פְּרוּבִים זָהָב.

מִיָּם אַתְּ אַחִיד בְּעֶפְרָא, וְקִרְיוֹתָא בְּלַחוּתָא עֶבֶד כֶּסֶף,
 הַשְּׂתָא הָא עֶפְרָא אַתְּ אַחִיד בְּתַרְיִן סְטָרִין, בְּנִהָב
 וּבְכֶסֶף, וְאַתְּ יִיְהִיב בֵּינֵיהוּ. רוּחָא אַחִיד לְמִיָּם, וְאַחִיד

(הגהה תמימה במה דאמר רוח קר ויבש שאם פן עפר ורוח שונים בטבעם אבל יש אומרים

פי רוח חם ולח (עמ"ש בתיקונים ל"ה ב') וְאִם פֶּן נוֹכַל לֹמַר דְּאַחִיד רוּחַ
 לְתַרְיִן סְטָרִין אִשׁ חַם וְיִבֵּשׁ וְרוּחַ חַם וְלַח סְטָרָא דְּאִיהוּ
 חַם אַחִיד בְּאִשׁ וְסְטָרָא דְּאִיהוּ לַח אַחִיד בְּמִיָּא וְאַפְרִישׁ
 מִחְלוּקַת דְּאִשָּׁא וּמִיָּא. עֶפְרָא אִיהוּ קָר וְיִבֵּשׁ וּמִיָּם קָרִים
 וְלַחִים וְסְטָרָא דְּקָר אַחִיד בְּעֶפְרָא בְּסְטָרָא דְּקָר אֲשֶׁתְּכַח
 דְּעֶפְרָא מְקַבֵּל עָלֶיהָ כְּלָהוּ בְּגִין כֶּן אַחִיד לְתַרְיִן סְטָרִין
 דְּהָא אִשׁ חַם וְיִבֵּשׁ מִיָּם קָר וְלַח ע"כ) (דף כ"ד ע"ב) לְאִשׁ,
 וְאַפִּיק תַּרְיִן כְּחַד, דְּאִיהוּ (יחזקאל א') עֵינֵי נְחֹשֶׁת קָלִל. וְעֶפְרָא
 דְּקַאמְרָן, כַּד אִיהוּ בְּלַחוּדוּי, בִּיבִישׁוּ וְקִרְיוֹ דִּילֵיהָ,

נְפִיק בְּרוּזַל, וְסִימְנִין, (קהלת י') אִם קָתָה הַבְּרוּזַל וְגו' וְהָאִי עֶפְרָא,
 אַתְּ אַחִיד בְּכָלְהוּ, וְכָלְהוּ עֶבְדִּין בֵּיהּ כְּגוּוֹנָא
 דְּלַהוֹן. תָּא חֲזִי, בְּלֹא עֶפְרָא, לִית זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת,
 דְּהָא כָּל חַד וְחַד אוֹזִיף לְחַבְרִיָּה מְדִילֵיהָ, לְאַתְּ קִשְׂרָא דָא

בְּדָא. וְאֵתְאַחִיד עֶפֶר בְּכֻלָּהוּ, בְּגִין דְּתֵרִין סֵטְרִין אַחִידִן
 לִיָּה, אִשָּׁא וּמִיָּא. וְרוּחָא אֶתְקָרִיב בֵּיהּ, בְּגִין אֵלִין תֵּרִין
 וְעֵבִיד בֵּיהּ עֵבִידְתָּא.

אַשְׁתַּכַּח, דְּכַד אֶתְחַבֵּר עֶפְרָא בְּהַדְיֵיהּ, עֵבִיד וְאוֹלִיד
 עֶפְרָא אַחֲרָנִין, כְּגֹוּנָא דְלֵהוֹן. כְּגֹוּנָא דְזֹהַב,
 אוֹלִיד עֶפְרָא (רל"ז ע"ב) סוּסְפִיתָא יְרוּקָא, דְּאִיהוּ כְּגֹוּנָא
 דְּדֵהָבָא מִמָּשׁ. כְּגֹוּנָא דְכֶסֶף, אוֹלִיד עוֹפְרָת. כְּגֹוּנָא
 דְּנַחֲשֶׁת עֵילָאָה, אוֹלִיד קְסִיטְרָא דְּאִיהוּ נַחֲשֶׁת זֹטָא.
 כְּגֹוּנָא דְּבֵרוּזַל, אוֹלִיד בֵּרוּזַל, וְסִימְנָךְ (משלי כ"ז) בֵּרוּזַל
 בְּבֵרוּזַל יַחַד.

תָּא חֲזִי, אִשׁ רוּחַ מִים וְעֶפֶר, כְּלֵהוּ אַחִידִן דָּא בְּדָא,
 וְאֶתְקִשְׁרֹן דָּא בְּדָא. וְלֹא הוּי בְּהוּ פְרוּדָא. וְעֶפֶר דָּא,
 כַּד אִיהוּ אוֹלִיד לְבַתֵּר, לָא מִתְקִשְׁרֹן דָּא בְּדָא בְּאִינוּן
 עֲלָאִי, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (בראשית ב') וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
 לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים, בְּאֵלִין הוּי פְרוּדָא.

בְּגִין דֵּהָא עֶפֶר, כַּד אִיהוּ אוֹלִיד בְּחִילָא דְתִלְת עֲלָאִי,
 אִפִּיק אַרְבַּעָה נִהְרִין, דְּתַמָּן מִשְׁתַּכְּחִי אַבְנֵי יָקָר,
 וּבְאַתֵּר חַד אִינוּן, דְּכִתִּיב שָׁם הַבְּדִלָּח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם. וְאֵלִין
 אַבְנֵי יָקָר אִינוּן תְּרִיסֵר, וְאִינוּן לְאַרְבַּע סֵטְרֵי עֲלָמָא,
 לְקַבִּיל תְּרִיסֵר שְׁבֻטִין, דְּכִתִּיב, (שמות כ"ח) וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶינָן
 עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עָשָׂרָה עַל שְׁמוֹתָם. וְאֵלִין
 תְּרִיסֵר בְּקָר, דְּאִינוּן תַּחֲוֹת יַמָּא.

תָּא חֲזִי, כָּל אַרְבַּעַה סְטָרִין עֲלָאִין דְּקַאמְרוֹן, אַף עַל גַּב
 דְּמִתְקַשְׁרוֹן דָּא בְּדָא, וְאִינוֹן קִיּוּמָא דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא,
 קִיּוּמָא דְעֲלָמָא יִתִּיר רוּחַ, בְּגִין דְּכֻלָּא קִיּוּמָא בְּגִינִיהּ,
 וְנַפְשָׁא לָא קִיּוּמָא אֶלָּא בְּרוּחָא, דְּאִי גָרַע רוּחָא אֶפִּילוּ
 רַגְעָא חֲדָא, נַפְשָׁא לָא יִכִּילַת לְאַתְקִיּוּמָא, וְרוּזָא דָּא
 כְּתִיב, (מְשַׁלִּי י"ט) גַּם בְּלֹא דַעַת נֶפֶשׁ לֹא טוֹב. נַפְשָׁא בְּלֹא
 רוּחָא לָאוּ אִיהוּ טוֹב, וְלֹא יִכָּלֵא לְאַתְקִיּוּמָא.

וְתָא חֲזִי, אִינוֹן תְּרִיסַר דְּקַאמְרוֹן, דְּאִינוֹן תְּרִיסַר אַבְנִין,
 אִינוֹן תְּרִיסַר בְּקָר, דְּתַחוּת יִמָּא. בְּגִין כֶּף, נִטְלוּ
 אִינוֹן תְּרִיסַר נְשִׂאִים, (בְּמַדְבַּר ז') כָּל הַבְּקָר לָעֵלָּה שְׁנַיִם
 עֶשֶׂר פָּרִים וְגו'. וְכֻלָּא רוּזָא עֲלָאָה הוּא, וּמֵאֵן דִּישְׁגַּח
 בְּמַלְיִן אֵלִין, יִשְׁגַּח בְּרוּזָא דְּחַכְמַתָּא עֲלָאָה, דְּעַקְר דְּכֻלָּא
 בִּיהּ.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, הָא דְאָמַר ר' חֲזַקְיָה, דְּכִד בְּרָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, מִעֲפָרָא דְּמִקְדָּשָׁא דְלַתְתָּא
 אַתְבְּרִי, מִעֲפָרָא דְּמִקְדָּשָׁא דְלַעֲיִלָּא אַתִּיּהִיב בִּיהּ
 נְשַׁמְתָּא. כְּמָה דְּכִד אַתְבְּרִי מִעֲפָרָא דְלַתְתָּא, אַתְחַבְּרוּ
 בִּיהּ תְּלַת סְטָרָא יְסוּדֵי עֲלָמָא. הֲכִי נָמִי כִד אַתְבְּרִי
 מִעֲפָרָא דְלַעֲיִלָּא, אַתְחַבְּרוּ בִּיהּ תְּלַת סְטָרֵי יְסוּדֵי עֲלָמָא,
 וְאַשְׁתְּלִים אָדָם. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים ל"ב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא
 יִחְשַׁב יְי' לוֹ עוֹן וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה. אִימַתִּי לֹא יִחְשַׁב יְי'
 לוֹ עוֹן, בְּזִמְן דְּאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה.

תָּא חֲזִי, מִשֶּׁה אֲשֶׁתְּלִים יִתִּיר מֵאַבְהֹן, בְּגִין דְּמִלִּיל עֲמִיה
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִדְּרָגָא עֲלָאָה יִתִּיר מִכְּלָהוּ,
 וּמִשֶּׁה פְּנִימָאָה דְּבִי מִלְּפָא עֲלָאָה הָוָה, וְעַל דָּא כְּתִיב,
 וָאֵרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב וְגו', וְהָא
 אוֹקִימְנָא מְלִי.

(שמות ו') לְכֹן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְי' וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָאִי קָרָא אִפְכָּא הוּא, דְּכְתִיב
 וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלוֹת מִצְרַיִם בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתָּר
 וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבוֹדָתָם, וּלְבַתָּר וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם, הָוָה
 לִיָּה לְמִימָר מְעִיקָרָא וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם, וּלְבַתָּר וְהוֹצֵאתִי
 אֶתְכֶם. אֵלָא, עֲקָרָא דְּכֻלָּא בְּקִדְמִיתָא, דְּבַעַא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְבִשְׂרָא לֹון בְּשִׁבְחָא דְּכֻלָּא בְּקִדְמִיתָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָא שְׁבַחָא דְּכֻלָּא, וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם לִי
 לְעַם וְהֵייתִי (דף כ"ה ע"א) לְכֶם לְאֱלֹהִים, וְאָמַר לִיָּה
 לְבַתָּר. אָמַר לִיָּה, בְּהָוָה זְמַנָּא, לִית לְהוּ שְׁבַחָא אֵלָא
 יִצִּיאָה. דְּחֻשִׁיבִי דְּלָא יִפְקוֹן מֵעֲבֻדוֹתָהוֹן לְעֵלְמִין, בְּגִין
 דְּהוּ חֲמָאן תַּמָּן דְּכָל אֲסִירֵי דְּהוּ בִּינֵייהוּ מְקֻשְׁרוֹ לֹון
 בְּקֻשְׁרָא דְּחַרְשֵׁי, וְלָא יְכַלִּין לְנַפְקָא מִבִּינֵייהוּ לְעֵלְמִין.
 וּבְגִין כֵּן, מַה דְּחֻבִּיב עֲלֵייהוּ מִכְּלָא, אֲתַבְּשְׁרוּ בֵּיה.

וְאִי תִימָא אַף עַל גַּב דְּנַפְקוּ, הָא דִּילְמָא יִזְלוּן (חיל'יהו)
 בְּתַרִּייהוּ לְאַבְאָשָׁא לֹון, כְּתִיב וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם

מֵעֲבוֹדָתְךָ. וְאִי תִימָא הָא יִפְקוּן וַיִּשְׁתַּזְבֹּן, וְלֹא יִהְיֶה לּוֹן
פְּרִיקָא, תְּלַמּוּד לּוֹמַר וְגַאֲלִתִּי אֶתְכֶם בְּזִרְעַ נְטוּיָה. וְאִי
תִימָא לֹא יִקְבְּלִים, הָא פְּתִיב וְלִקְחִתִּי. וְאִי תִימָא
כְּשִׁיקְבְּלִים לֹא יִבְיִאִים לְאַרְצָן, הָא פְּתִיב וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם
וְגו'.

רעיא מהימנא

(שמות ר') וְלִקְחִתִּי אֶתְכֶם לִי לְעַם וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים
וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם וְגו' פְּקוּדָא דָּא קַדְמָאָה
דְּכָל פְּקוּדֵין. רַאשִׁיתָא קַדְמָאָה דְּכָל פְּקוּדֵין, לְמַנְדַּע לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָלְלָא. מֵאִי בְּכָלְלָא. לְמַנְדַּע דְּאִית
שְׁלִיטָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ רַבּוֹן עֲלָמָא, וּבְרָא עֲלָמִין כְּלָהוּ,
שְׁמִיָּא וְאַרְעָא וְכָל חֵילֵיהוֹן. וְדָא אִיהוּ בְּכָלְלָא. וְסוּפָא
דְּכָלְלָא בְּפִרְט, לְמַנְדַּע לִיה בְּפִרְט.

וְכָלְלָא וּפִרְט אִיהוּ רִישָׁא וְסוּפָא רְזָא דְּכָר וְנוֹקְבָא כַּחְדָּא,
וְאַשְׁתִּכַּח בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, דְּאִתְעַסַּק בְּכָלְלָא
וּפִרְט, בַּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא אִיהוּ כְּלָל וּפִרְט. תְּקוּנָא
דְּהַאי עֲלָמָא, אִיהוּ כְּלָל וּפִרְט. בְּגִין כֵּן, רַאשִׁיתָא
דְּכָלְלָא, לְמַנְדַּע דְּאִית שְׁלִיטָא וְדִיִּין עַל עֲלָמָא, וְאִיהוּ רַבּוֹן
כָּל עֲלָמִין. וּבְרָא לִיה לְבַר נֶשׁ מֵעַפְרָא, וְנִפְּחַ בְּאַפוּי
נְשַׁמְתָּא דְּחַיִּי, וְדָא אִיהוּ בְּאוּרַח כְּלָל.

כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לָא הוּוּ יַדְעִי לִיה לְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא כִּיּוֹן דְּאַתָּא מִשָּׁה לְגַבֵּייהוּ, פִּקּוּדָא קַדְמָאָה דָּא
 אוֹלִיף לֹון, דְּכְתִיב, וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא
 אֶתְכֶם וְגו'. וְאֶלְמָלָא פִּקּוּדָא דָּא, לֹא הוּוּ יִשְׂרָאֵל
 מִהִימְנִין, בְּכָל אֵינּוֹן נִיסִין וְגִבּוּרֵן דְּעֵבֵד לֹון בְּמִצְרַיִם.
 כִּיּוֹן דִּידְעוּ פִּקּוּדָא דָּא בְּאוּרַח כְּלָל, אֶתְעֵבִידוּ לְהוֹן גִּסִין
 וְגִבּוּרֵן.

וּלְסוּף מ' שָׁנִין, דְּקָא אֶשְׁתַּדְלוּ בְּכָל אֵינּוֹן פִּקּוּדֵין
 דְּאוּרֵייתָא, דְּאוֹלִיף לֹון מִשָּׁה, בֵּין אֵינּוֹן
 דְּמִתְנַהֲגִי בְּאַרְעָא בֵּין אֵינּוֹן דְּמִתְנַהֲגִי לְבַר מֵאַרְעָא כְּדִין,
 אוֹלִיף לֹון בְּאוּרַח פֶּרֶט, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ד') וַיִּדְעַת
 הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּתָ אֶל לְבַבְךָ, הַיּוֹם דִּיִּיקָא, מַה דְּלֹא הוּוּ רְשׁוּ
 מִקְדַּמַּת דְּנָא. כִּי יי' הוּא הָאֱלֹהִים, דָּא בְּאוּרַח פֶּרֶט,
 בְּמִלָּה דָּא, כְּמַה רְזִין וְסִתְרִין אֵית בָּהּ. וְדָא, וְהַהוּא
 דְּקַדְמֵיתָא, כְּלָא מְלָה חֲדָא, דָּא בְּכָלְל, וְדָא בְּפֶרֶט.

וְאִי תִימָא, הָא פְּתִיב, (מְשַׁלֵּי א') יִרְאֵת יי' רֵאשִׁית דְּעַת.
 תִּירוּצָא, דָּא בְּאוּרַח פֶּרֶט, לְמַנְדַּע מֵאן אִיהוּ יִרְאֵת
 יי'. וְאַף עַל גַּב דְּאִית לֵיה לְבַר נָשׁ לְדַחְלָא מִנֵּיהּ, עַד
 לֹא יִנְדַּע, אֲבָל הֲכָא פְּתִיב רֵאשִׁית דְּעַת, לְמַנְדַּע לֵיה
 דְּהָא אִיהוּ רֵאשִׁיתָא, לְמַנְדַּע לֵיה בְּאוּרַח פֶּרֶט.

בְּגִין כֵּן, פִּקּוּדָא קַדְמָאָה לְמַנְדַּע לֵיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּכָלְל וּפֶרֶט, בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא. וְרִזָּא דָּא (ישעיה